

**Natuurtoets in verband met de
afbraak van twee schuren en de
herbouw van een boerderij tot
twee wooneenheden aan de
Middelburgseweg 8 te Reeuwijk
herziene versie**

Rapport Bureau Veldkamp

Natuurtoets in verband met de afbraak van twee schuren en de herbouw van een boerderij tot twee wooneenheden aan de Middelburgseweg 8 te Reeuwijk herzien

Auteur en fotografie: drs. R. Veldkamp

16 juli 2012, herzien 12 mei 2013

Opdrachtgever: Eddie Lamberts, Rombou BV

Bureau Veldkamp

De Rikking 46
8332 CG Steenwijk

tel: 0521 517440
mob: 06 30657824
email: veldkamp16@zonnet.nl
website: www.bureauveldkamp.nl

Gelieve bij overname van gegevens uit dit rapport de volgende bronvermelding te gebruiken:

Veldkamp, R. 2013. Natuurtoets in verband met de afbraak van twee schuren en de herbouw van een boerderij tot twee wooneenheden aan de Middelburgseweg 8 te Reeuwijk herzien. Rapport Bureau Veldkamp, Steenwijk.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Toetsingskader	4
Methode	5
Het plangebied	6
Resultaten	6
<i>Planten</i>	6
<i>Insecten, slakken, kreeften</i>	7
<i>Vissen, amfibieën</i>	7
<i>Reptielen</i>	7
<i>Vogels, Zoogdieren</i>	7
Conclusie	8
Mitigatie	8
Aanbeveling	8
Fotokatern	9
Bijlage 1. Tabellen soorten Flora- en Faunawet	15

Inleiding

De heer Van der Werf is van plan om aan de Middelburgseweg 8 te Reeuwijk twee voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (foto 1 en 2) te slopen. Ook de boerderij (afbeelding 1) zal worden gesloopt. Deze zal worden herbouwd tot twee wooneenheden. De nieuwe opstallen worden circa 1 meter verder (zuidwaarts) van de te handhaven sloot gesitueerd.

Het is denkbaar dat er bij de sloop en nieuwbouw effecten optreden op de flora en met name op de fauna. In de af te breken opstallen kunnen organismen huizen die de door Flora- en Faunawet beschermd worden. Om de zaken te bezien heeft Bureau Veldkamp op 22 juni 2012 de locatie bezocht en werd er een quickscan uitgevoerd. Op de avond van 9 mei 2013 werd de locatie uitgebreider bezocht om te onderzoeken of de te slopen boerderij een functie als verblijfplaats voor vleermuizen had.

Toetsingskader

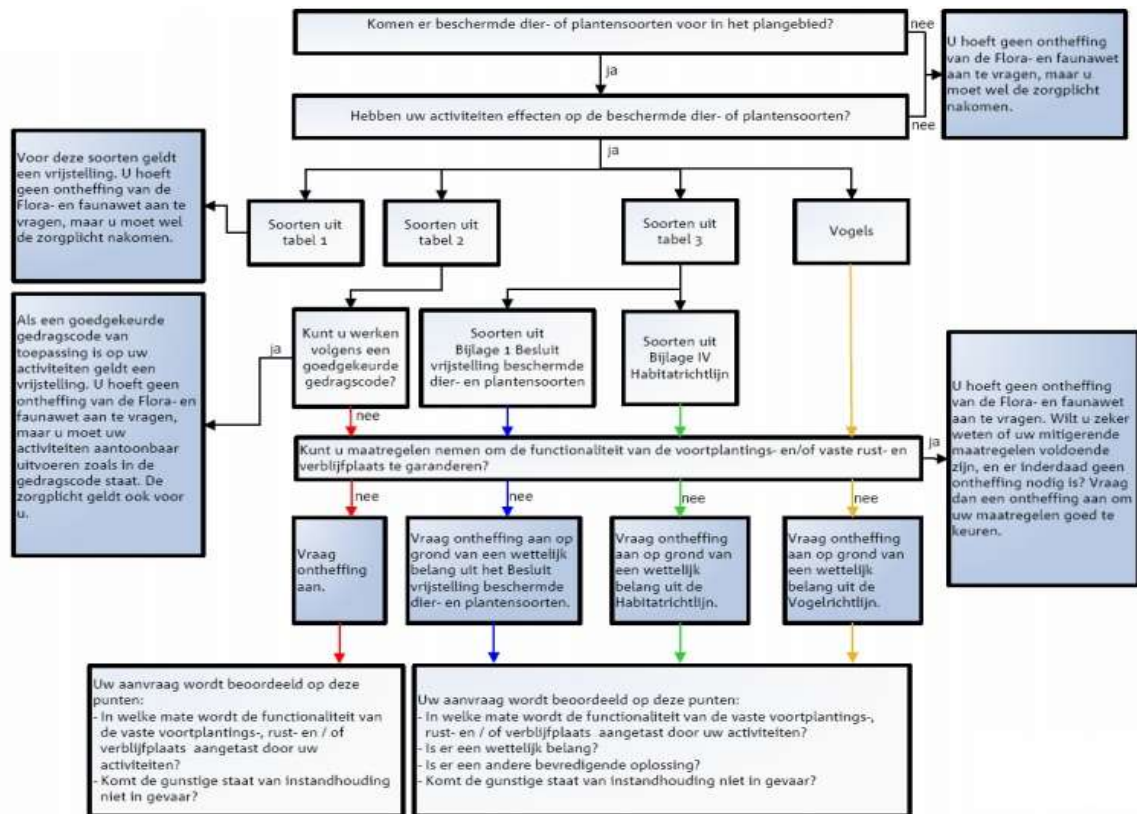
De geplande afbraak en nieuwbouw wordt tegen het licht gehouden van de Flora en Fauna-wet (FF-wet). Die wet richt zich op de bescherming van wilde inheemse plant- en diersoorten. De soorten die onder de FF-wet vallen, staan opgesomd in drie tabellen (bijlage 1):

Tabel 1: Algemene soorten, indien soorten in gedrang komen die in deze lijst voorkomen, dan moet bij de ingreep als afbraak van een aantal bijgebouwen en de herbouw van de boerderij tot twee wooneenheden een ontheffingaanvraag worden aangevraagd. Hierbij wordt een toetsing uitgevoerd aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding’ (een zogenaamde lichte toets).

Tabel 2: Overige soorten geeft een opsomming van minder algemene soorten. Zouden bij de uitvoering van de plannen soorten uit deze tabel in het gedrang komen, dan is een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten.

Tabel 3: Soorten bijlage IV Habitatrictlijn/bijlage 1 Algemene Maatregel van Bestuur somt de meest kwetsbare soorten op. Komen soorten uit deze tabel in het gedrang, dan is eveneens een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn) (de uitgebreide toets voor ontheffingverlening). Deze geldt ook voor alle vogelsoorten en alle inheemse vleermuissoorten. In het geval van vleermuizen gaat het hier niet alleen om verblijfplaatsen, maar ook om vliegroutes en jachtgebieden.

Door het toenmalige ministerie van LNV is op 26 augustus 2009 een aangepast beoordelingsschema voor de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen gepubliceerd. Bij dit schema staan mitigerende maatregelen waarmee de leefomgeving van beschermde planten en dieren behouden moeten blijven centraal. Als de effecten van beoogde ruimtelijke ingrepen op beschermde soorten niet gecompenseerd kunnen worden, is er in het kader van de FF-wet sprake van een ontheffingsplicht. Mitigatie kan derhalve omslachtige ontheffingsprocedures voorkomen. In het navolgende schema staan de te nemen stappen weergegeven.

Figuur 1. Stroomschema van de effecten van mitigerende maatregelen op beschermde soorten uit de Flora- en Faunawet en de Habitatrichtlijn.

Naast de FF-wet kan het in sommige gevallen dienstig zijn om bouwplannen te toetsen aan de Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit is met name het geval als locaties waar ingrepen plaats gaan vinden in de nabijheid van Natura 2000-gebieden liggen. Indien het eventueel verdwijnen van verblijfplaatsen van in de FF-wet genoemde diersoorten door mitigerende maatregelen wordt gecompenseerd, valt geen invloed te verwachten op enig Natura 2000-gebied. De af te breken boerderij zal een woonfunctie krijgen en geen agrarische. Van emissie van meststoffen is daarom geen sprake. Toetsing aan de Habitat- en Vogelrichtlijn kan daarom in dit geval achterwege blijven.

Methodie

De planlocatie werd op 22 juni 2012 bezocht. Tijdens dit bezoek werden alle af te breken opstallen aan een inspectie onderworpen. Zowel het exterieur werd bekeken (met name op het voorkomen van broedvogels) als het interieur. In de af te breken opstallen werd gekeken of er vogels of zoogdieren huisden. Hierbij werd gelet op de daadwerkelijk waarneembare aanwezigheid maar ook op de aanwezigheid van nesten, veren, uitwerpselen, braakballen en prooiresten. Bij de bewoners werd informatie ingewonnen omtrent het voorkomen van vleermuizen. De vegetatie rond de te slopen opstallen werd beoordeeld en bekeken op het voorkomen van planten die worden genoemd in de FF-wet. Tijdens het bezoek op 22 juni 2012 verklaarden de bewoners dat ze nimmer een vleermuis op de planlocatie hadden gezien.

Omdat door de overheid werd verlangd dat er nader onderzoek naar vleermuizen diende plaats te vinden, werd op 9 mei 2013 een tweede bezoek aan de planlocatie gebracht, om vast te stellen of de te slopen boerderij een functie voor vleermuizen heeft. Dit bezoek vond plaats tussen 20.30 en 22.30 uur. Zonsondergang was die avond om 21.17 uur. De omstandigheden om vleermuizen waar te nemen waren op die avond ideaal. Overdag was het een graad of 17 Celsius, ten tijde van de waarnemingen

was het windstil en onbewolkt. Er vlogen veel insecten. Om vleermuizen op geluid te kunnen detecteren, werd gebruik gemaakt van een bat-detector (Stag Electronics Batbox III).

Het plangebied

De af te breken opstallen en de te herbouwen opstal staan aan de Middelburgseweg 8 te Reeuwijk (afbeelding 1).

Afbeelding 1. De planlocatie (bron: Google Earth, Streetview). Links op de foto de te handhaven sloot, centraal op de foto de tot twee woonheden om te bouwen boerderij en rechts de af te breken schuren.

Resultaten

Planten

De plantengroei rond de af te breken schuren was weinig bijzonder. Ze bestond uit een gazonachtige vegetatie (foto 3). Er werden soorten aangetroffen als grote weegbree (foto 4) en witte klaver (foto 5). Rond de te ontmantelen en de tot twee wooneenheden te herbouwen boerderij was weinig vegetatie aanwezig. Er was veel bestrating en grind aanwezig (foto 6). Meest opwindend was de vegetatie in de te handhaven sloot. Weliswaar was deze geheel met kroos bedekt (klein kroos en wortelloos kroos) (foto 7), maar er stonden twee interessante helofyten namelijk slangenwortel en zwanenbloem (omslagfoto). Laatstgenoemde soort staat in tabel 1 van de FF-wet (algemene soorten). Omdat de sloot gehandhaafd blijft, behoeven er geen mitigerende maatregelen voor deze soort te worden getroffen. Naast genoemde helofyten stond er ook brandnetel in de slootkant (foto 8).

Insecten, slakken, kreeften

Op de planlocatie is geen biotoop voor in de FF-wet genoemde insecten, slakken en kreeften aanwezig.

Vissen, amfibieën

De te handhaven sloot vormt een geschikt biotoop voor vissen. Omdat de sloot gehandhaafd blijft werd geen bemonstering uitgevoerd. Er bleken groene kikkers in de sloot te zitten.

Hoogstwaarschijnlijk ging het om meerkikkers. Deze soort wordt genoemd in tabel 1 van de FF-wet. Omdat de sloot gehandhaafd blijft, en de bebouwing verder van de sloot komt te staan, zijn mitigerende maatregelen niet nodig. Op de planlocatie in engere zin is geen biotoop voor vissen en amfibieën aanwezig.

Reptielen

Op de planlocatie is geen biotoop voor reptielen aanwezig.

Vogels, Zoogdieren

De inspectie op 22 juni 2012 van de af te breken schuren leverde geen aanwijzingen op dat er vogels of zoogdieren in huisden. Er werden geen waarnemingen van dieren gedaan, en er werden geen primaire sporen aangetroffen (foto 9 en 10). De bewoners van de boerderij gaven bij navraag te kennen dat ze nimmer vleermuizen op of rond de af te breken en de te herbouwen opstallen hebben gezien. Hoewel in de nok van het dak aan de voorzijde wel enige nitrofiële korstmossen groeiden, wat kon duiden op het gebruik van een opening door dieren in het verleden. Dit zou men kunnen duiden als secundaire sporen. Duidelijke poepsporen waren er toen niet. Op het dak van de boerderij, die deels met riet gedekt is (omslagfoto), en deels met pannen belegd is, bleken geen vogels te huizen. Op dit soort daken huizen zelden of nooit vogels, op pannendaken kan men al gauw soorten als huismus en spreeuw verwachten. Ze zaten er evenwel niet.

Tijdens het tweede bezoek bleek ook weer dat er geen vogels op het dak van de boerderij huisden. Wel waren er duidelijke sporen van excrementen aanwezig in de nok van de te verbouwen boerderij (foto 11). Daarom richtte het onderzoek zich vooral op deze plek. Vaak vliegen vleermuizen uit rond zonsondergang. Toen de onderzoeker ruim een half uur na zonsondergang nog niets op het gebied van vleermuizen had waargenomen, dacht hij de mededelingen van de bewoners te kunnen onderschrijven. Bij een kop koffie, gezeten in de woonkamer van familie Van der Werf werden opeens wel vleermuizen waargenomen. Dat was exact om 22.00 uur. Minsten vier exemplaren, die voor de ruiten vlogen. Dit duurde slechts enkele seconden. Ze kwamen van de besmeurde plek uit de nok van het dak. Snel is de onderzoeker toen weer naar buiten gegaan om de sonarfrequentie van de dieren te kunnen vaststellen, maar ze bleken met de noorderzon vertrokken. Waarschijnlijk betrof het gewone dwergvleermuizen, maar 100% zekerheid hierover werd niet verkregen omdat het uitvliegen zo snel verliep en de dieren niet ter plekke bleken te jagen.

Conclusie

Uitvoering van de plannen om aan de Middelburgseweg 8 te Reeuwijk twee schuren te slopen en een boerderij af te breken en te herbouwen tot twee wooneenheden, brengt afgezien van vleermuizen geen organismen in gedrang die worden genoemd in de Flora- en Faunawet. Vlak bij de planlocatie, in een sloot aan de noordzijde van de om te bouwen boerderij werden meerkickers vastgesteld en stond een zwanenbloem. Deze soorten staan in tabel 1 van de Flora- en Faunawet. Omdat de sloot gehandhaafd blijft en het nieuw te bouwen pand ruim een meter verder uit de sloot komt te staan dan de huidige boerderij, komen deze soorten niet in het gedrang en behoeven er voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen. Wat betreft de vleermuizen is het een heel ander verhaal.

Vleermuizen staan in tabel 3 van de FF-wet. Het beleid van de overheid is in zake vleermuizen tamelijk rigide. Ontheffing wordt in het algemeen niet verleend. Er dient in geval van een verblijfplaats van vleermuizen vooraf gemitigeerd te worden. Dus voordat de boerderij gesloopt kan worden moet er een alternatieve verblijfplaats gecreëerd worden. Als het gewone dwergvleermuizen betreft heeft men van doen met een verblijfplaats die het hele jaar gebruikt kan worden.

Omdat de geplande ingrepen bij adequate mitigatie geen negatief effect zullen sorteren op enig Natura 2000-gebied, is toetsing aan de Habitat- en Vogelrichtlijn in dit specifieke geval niet nodig.

Mitigatie

Om een goed mitigatieplan te kunnen opstellen is het verstandig een uitgebreider vleermuisonderzoek uit te voeren, volgens het vleermuisprotocol. Dit mede om er zeker van te zijn met welke soort men van doen heeft. Het aanbrengen van vleermuiskasten aan een schuur die wel blijft staan kan (tijdelijk) soelaas bieden. Bij de nieuwbouw kan men voorzieningen treffen die de nieuwe opstallen geschikt maken als verblijfplaats voor vleermuizen. Als separate bijlage is een brochure vleermuisvriendelijk bouwen bijgevoegd alsmede het vleermuisprotocol.

Aanbeveling

Indien er op bevredigende wijze (tijdelijk) is gemitigeerd, dient de afbraak van de boerderij buiten het voortplantingsseizoen van de vleermuizen te geschieden. In het geval van de gewone dwergvleermuis worden de jongen begin juni geboren. Na vier tot acht weken zijn ze vliegvlug. Afbraak moet dus zeker niet in juni of juli plaatsvinden, als men met genoemde vleermuissoort te maken heeft.

Fotokatern

Foto 1. Een af te breken schuur.

Foto 2. Andere af te breken schuur.

Foto 3. Gazon bij af te breken schuur.

Foto 4. Grote weegbree.

Foto 5. Witte klaver.

Foto 6. Ontbrekende vegetatie bij de te tot twee woonheden te herbouwen boerderij.

Foto 7. Kroosbedekking te handhaven sloot.

Foto 8. Brandnetel.

Foto 9. Interieur af te breken schuur.

Foto 10. Interieur tweede af te breken schuur.

Foto 11. Poepsoren van vleermuizen in de nok van de gevel van de af te breken boerderij.

Bijlage 1. Tabellen soorten Flora- en Faunawet

Tabel 1: Algemene soorten

R = soort van Rode lijst 2004

Zoogdieren

aardmuis *Microtus agrestis*
bosmuis *Apodemus sylvaticus*
dwergmuis *Micromys minutus*
bunzing *Mustela putorius*
dwergspitsmuis *Sorex minutus*
egel *Erinaceus europeus*
gewone bosspitsmuis *Sorex araneus*
haas *Lepus europeus*
hermelijn *Mustela erminea*
huisspitsmuis *Crocidura russula*
konijn *Oryctolagus cuniculus*
mol *Talpa europea*
ondergrondse woelmuis *Pitymys subterraneus*
ree *Capreolus capreolus*
rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus*
tweekleurige bosspitsmuis *Sorex coronatus*
veldmuis *Microtus arvalis*
vos *Vulpes vulpes*
wezel *Mustela nivalis*
woelrat *Arvicola terrestris*

Reptielen en amfibieën

bruine kikker *Rana temporaria*
gewone pad *Bufo bufo*
middelste groene kikker *Rana esculenta*
kleine watersalamander *Triturus vulgaris*
meerkikker *Rana ridibunda*

Mieren

behaarde rode bosmier *Formica rufa*
kale rode bosmier *Formica polyctena*
stronkmier *Formica truncorum*
zwartrugbosmier *Formica pratensis*

Slakken

wijngaardslak *Helix pomatia*

Vaatplanten

aardaker *Lathyrus tuberosus*
akkerklokje *Campanula rapunculoides*
brede wespenorchis *Epipactis helleborine*
breed klokje *Campanula latifolia*
dotterbloem* *Caltha palustris*
gewone vogelmelk *Ornithogalum umbellatum*
grasklokje *Campanula rotundifolia*
grote kaardenbol *Dipsacus fullonum*
kleine maagdenpalm *Vinca minor*
knikkende vogelmelk *Ornithogalum nutans*
koningsvaren *Osmunda regalis*
slanke sleutelbloem *Primula elatior*
zwanebloem *Butomus umbellatus*

*m.u.v. spindotterbloem

Tabel 2: overige soorten

R = soort van Rode lijst 2004

Zoogdieren

Damhert ^R *Dama dama*
Edelhert *Cervus elaphus*
Eekhoorn *Sciurus vulgaris*
Grijze zeehond ^R *Halichoerus grypus*
Grote bosmuis ^R *Apodemus flavicollis*
Steenmarter *Martes foina*
Wild zwijn *Sus scrofa*

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander *Triturus alpestris*
Levendbarende hagedis *Lacerta vivipara*

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder ^R *Euphydryas aurinia*
Vals heideblauwtje ^R *Lycaeides idas*

Vissen

Bermpje *Noemacheilus barbatulus*
Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*
Meerval *Silurus glanis*
Rivierdonderpad *Cottus gobio*

Vaatplanten

Aangebrande orchis ^R *Orchis ustulata*
Aapjesorchis ^R *Orchis simia*
Beenbreek ^R *Narthecium ossifragum*
Bergklokje *Campanula rhomboidalis*
Bergnactorchis ^R *Platanthera chlorantha*
Bijenorchis *Ophrys apifera*
Blaasvaren ^R *Cystopteris fragilis*
Blauwe zeedistel *Eryngium maritimum*
Bleek bosvogeltje ^R *Cephalanthera damasonium*
Bokkenorchis ^R *Himantoglossum hircinum*
Brede orchis ^R *Dactylorhiza majalis majalis*
Bruinrode wespenorchis ^R *Epipactis atrorubens*
Daslook *Allium ursinum*
Dennenorchis ^R *Goodyera repens*
Duitse gentiaan ^R *Gentianella germanica*
Franjegentiaan ^R *Gentianella ciliata*
Geelgroene wespenorchis ^R *Epipactis muelleri*
Gele helmblom *Pseudofumaria lutea*
Gevlekte orchis ^R *Dactylorhiza maculata*
Groene nachtorchis ^R *Coeloglossum viride*
Groensteel ^R *Asplenium viride*
Grote keverorchis ^R *Listera ovata*
Grote muggenorchis ^R *Gymnadenia conopsea*
Gulden sleutelbloem ^R *Primula veris*
Harlekijn ^R *Orchis morio*
Herfstschröeforchis ^R *Spiranthes spiralis*
Hondskruid ^R *Anacamptis pyramidalis*
Honingorchis ^R *Herminium monorchis*
Jeneverbes ^R *Juniperus communis*
Klein glaskruid *Parietaria judaica*
kleine keverorchis ^R *Listera cordata*
kleine zonnedaauw ^R *Drosera intermedia*
klokjesgentiaan ^R *Gentiana pneumonanthe*
kluwenklokje ^R *Campanula glomerata*
koraalwortel ^R *Corallorhiza trifida*
kruisbladgentiaan ^R *Gentiana cruciata*
lange ereprijs *Veronica longifolia*
lange zonnedaauw ^R *Drosera anglica*
mannetjesorchis ^R *Orchis mascula*
maretak *Viscum album*
moeraswespenorchis ^R *Epipactis palustris*
muurbloem ^R *Erysimum cheiri*
parnassia ^R *Parnassia palustris*

pijscheefkelk *R Arabis hirsuto sagittata*
poppenorchis *R Aceras anthropophorum*
prachtklokje *Campanula persicifolia*
purperorchis *R Orchis purpurea*
rapunzelklokje *R Campanula rapunculus*
rechte driehoeksvaren *R Gymnocarpium robertianum*
rietorchis *Dactylorhiza majalis praetermissa*
ronde zonnedaauw *R Drosera rotundifolia*
rood bosvogeltje *R Cephalanthera rubra*
ruig klokje *Campanula trachelium*
schubvaren *R Ceterach officinarum*
slanke gentiaan *R Gentianella amarella*
soldaatje *R Orchis militaris*
spaanse ruiter *R Cirsium dissectum*
steenanjier *R Dianthus deltoides*
steenbreekvaren *Asplenium trichomanes*
stengelloze sleutelbloem *R Primula vulgaris*
stengelomvattend havikskruid *R Hieracium amplexicaule*
stijf hardgras *R Catapodium rigidum*
tongvaren *Asplenium scolopendrium*
valkruid *R Arnica montana*
veenmosorchis *R Hammarbya paludosa*
veldgentiaan *R Gentianella campestris*
veldsalie *R Salvia pratensis*
vleeskleurige orchis *R Dactylorhiza incarnata*
vliegenorchis *R Ophrys insectifera*
vogelnestje *R Neottia nidus-avis*
voorjaarsadonis *Adonis vernalis*
wantsenororchis *R Orchis coriophora*
waterdrieblad *R Menyanthes trifoliata*
weideklokje *R Campanula patula*
welriekende nachtorchis *R Platanthera bifolia*
wilde gagel *R Myrica gale*
wilde herfsttijloos *Colchicum autumnale*
wilde kievitsbloem *R Fritillaria meleagris*
wilde marjolein *Origanum vulgare*
wit bosvogeltje *R Cephalanthera longifolia*
witte muggenororchis *R Pseudorchis albida*
zinkviooltje *R Viola lutea calaminaria*
zomerklokje *R Leucojum aestivum*
zwartsteel *Asplenium adiantum-nigrum*

Kevers

vliegend hert *Lucanus cervus*

Kreeftachtigen

rivierkreeft *Astacus astacus*

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

R = soort van Rode lijst 2004

Bijlage 1 AMvB

Zoogdieren

das *Meles meles*
boommarter ^R *Martes martes*
eikelmuis ^R *Eliomys quercinus*
gewone zeehond ^R *Phoca vitulina*
veldspitsmuis ^R *Crocidura leucodon*
waterspitsmuis ^R *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

adder ^R *Vipera berus*
hazelworm ^R *Anguis fragilis*
ringslang ^R *Natrix natrix*
vinpootsalamander ^R *Triturus helveticus*
vuursalamander ^R *Salamandra salamandra*

Vissen

beekprik ^R *Lampetra planeri*
bittervoorn ^R *Rhodeus cericeus*
elrits ^R *Phoxinus phoxinus*
gestippelde alver ^R *Alburnoides bipunctatus*
grote modderkruiper ^R *Misgurnus fossilis*
rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

bruin dikkopje ^R *Erynnis tages*
dwergblauwtje ^R *Cupido minimus*
dwergdikkopje ^R *Thymelicus acteon*
groot geaderd witje ^R *Aporia crataegi*
grote ijsvogelvlinder ^R *Limenitis populi*
heideblauwtje ^R *Plebejus argus*
iepepage ^R *Strymonidia w-album*
kalkgraslanddikkopje ^R *Spialia sertorius*
keizersmantel ^R *Argynnis paphia*
klaverblauwtje ^R *Cyaniris semiargus*
purperstreepparelmoervlinder ^R *Brenthis ino*
rode vuurvlinder ^R *Palaeochrysophanus hippothoe*
rouwmantel ^R *Nymphalis antiopa*
tweekleurig hooibeestje ^R *Coenonympha arcania*
veenbesparelmoervlinder ^R *Bolaria aquilonais*
veenhooibeestje ^R *Coenonympha tullia*
veldparelmoervlinder ^R *Melitaea cinxia*
woudparelmoervlinder ^R *Melitaea diamina*
zilvervlek ^R *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

groot zeegras ^R *Zostera marina*

Zoogdieren

baardvleermuis *Myotis mystacinus*
bechstein's vleermuis ^R *Myotis bechsteinii*
bever ^R *Castor fiber*
bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
brandt's vleermuis ^R *Myotis brandtii*
bruinvis ^R *Phocoena phocoena*
euraziatische lynx *Lynx lynx*
franjestaat ^R *Myotis nattereri*
gewone dolfin *Delphinus delphis*
gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
grijze grootoorvleermuis ^R *Plecotus austriacus*
grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
hamster ^R *Cricetus cricetus*
hazelmuis ^R *Muscardinus avellanarius*
ingekorven vleermuis ^R *Myotis emarginatus*

kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
kleine hoefijzerneus *Rhinolophus hipposideros*
laatvlieger *Eptesicus serotinus*
meervleermuis *Myotis dasycneme*
mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
noordse woelmuis *Microtus oeconomus*
otter *Lutra lutra*
rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
tuimelaar *Tursiops truncatus*
tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*
vale vleermuis *Myotis myotis*
watervleermuis *Myotis daubentonii*
wilde kat *Felis silvestris*
witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibieën

boomkikker *Hyla arborea*
geelbuikvuurpad *Bombina variegata*
gladde slang *Coronella austriacus*
heikikker *Rana arvalis*
kamsalamander *Triturus cristatus*
knoflookpad *Pelobates fuscus*
muurhagedis *Podarcis muralis*
poelkikker *Rana lessonae*
rugstreppad *Bufo calamita*
vroedmeesterpad *Alytes obstetricans*
zandhagedis *Lacerta agilis*

Dagvlinders

donker pimpernelblauwtje *Maculinea nausithous*
grote vuurvlinder *Lycaena dispar*
pimpernelblauwtje *Maculinea teleius*
tijmblauwtje *Maculinea arion*
zilverstreephooibeestje *Coenonympha hero*

Libellen

bronslibel *Oxygastra curtisii*
gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*
gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
groene glazenmaker *Aeshna viridis*
noordse winterjuffer *Sympecma paedisca*
oostelijke witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons*
rivierrombout *Stylurus flavipes*
sierlijke witsnuitlibel *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

houting *Conegonus oxyrrhynchus*
steur *Acipenser sturio*